

ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
The Relationship Between Organizational Culture and Effectiveness
of Schools Under the Office of Chaiyaphum Primary
Educational Service Area 1

ยุคลนุช ชัยยุทธ¹ และ เพียงแข ภูผายาง²

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ^{1,2}

Yukolnuch Chaiyuth¹ and Piangkae Poophayang²

Chaiyaphum Rajabhat University^{1,2}

Corresponding Author, E-mail: anetaYukolnuch@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับวัฒนธรรมองค์กรและระดับประสิทธิผลโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำนวน 473 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

* ได้รับบทความ: 4 พฤษภาคม 2565; แก้ไขบทความ: 26 ธันวาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 31 ธันวาคม 2565

ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ด้านด้านความเชื่อ และด้านค่านิยม 2) ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในระดับมาก ($r = 0.735$) และเป็นไปในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์รองลงมา คือ ด้านการมีความยืดหยุ่น และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการมีจินตนาการ

คำสำคัญ: วัฒนธรรมองค์การ; ประสิทธิผลของโรงเรียน

Abstract

The objectives of this research were to study 1) organizational culture level. and the level of school effectiveness according to the opinions of the school administrators and teachers; 2) the relationship between organizational culture and the effectiveness of schools under Chaiphum Primary Educational Service Area Office 1, which is a survey research using the method quantitative research (Quantitative Research) The sample groups used in this research were school administrators and teachers in educational institutions. The objectives of this research were to study 1) organizational culture level. and the level of school effectiveness according to the opinions of the school administrators and teachers; 2) the relationship between organizational culture and the effectiveness of schools under Chaiphum Primary Educational Service Area Office 1, which is a survey research using the method quantitative research (Quantitative Research) The sample groups used in this resoffice of Chaiphum Primary Educational Service Area 1, the sample group was determined using a ready-made table of Krejcie and Morgan and stratified random sampling for 473 people. The research instrument was a questionnaire. An opinion scale of 5 levels of estimation. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. and Pearson's correlation coefficient. earch were school administrators and teachers in educational institutions.

The results of the research showed that 1) the level of teachers' opinions about the organizational culture of the school administrators Overall and every aspect in every aspect is at a high level. In descending order: feeling part of the school beliefs and values 2) the level of teachers' opinions about the effectiveness of the educational institutions Overall and every aspect in every aspect is at a high level. Sorted from highest to lowest, including problem solving ability in educational institutions. the ability to modify and develop educational institutions the ability to produce students with high academic achievement and the ability to develop students to have a positive attitude and 3) the relationship between Creative leadership of school administrators and effectiveness of schools under the Chaiyaphum Provincial Administrative Organization According to the opinions of teachers, overall There was a high correlation ($r = 0.735$) and a statistically significant positive at the .01 level by creative leadership of school administrators The aspect with the highest correlation is The second aspect of having a vision is flexibility. and the side with the lowest correlation is the aspect of having imagination

Keywords: Organizational Culture; School Administrators

บทนำ

สภาพสังคมปัจจุบันเป็นยุคเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารสนเทศ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษาและวัฒนธรรม การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความรู้ ความสามารถ ใช้ปัญญาและเหตุผลในการแก้ปัญหา รู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งจะพัฒนาตน ให้เต็มตามศักยภาพอยู่ในประเทศชาติ และสังคมโลกเพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้า ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สถานศึกษาต้องเป็นหลักในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ประชาชน ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องร่วมมือ และส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพองค์การทางด้านการศึกษาเป็นองค์การที่มักได้รับผลกระทบในเรื่องของ การเปลี่ยนแปลงบทบาทและแนวทางการดำเนินงานตามภาวะเศรษฐกิจการเมืองและวัฒนธรรมของกระแสโลกาภิวัตน์มาโดยตลอด (พัสสธรณ์ วรรักษ์ธีระกุล, 2563)

ดังนั้นจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จึงมีความสนใจที่ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1” เพื่อเป็นการศึกษาองค์การที่จะประสบความสำเร็จและเจริญรุ่งเรืองสิ่งสำคัญที่สุดคือการพัฒนาคนและองค์การนั้นจำเป็นต้องมีการพัฒนาวัฒนธรรมองค์การพร้อมทั้งคนในฐานะกลไกการขับเคลื่อนงานในองค์กรนับเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อองค์กรเป็นอย่างมาก ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้ที่จะพัฒนาวัฒนธรรมองค์การโดยเริ่มจากการพัฒนาตนเองเพื่อให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพจึงจะส่งผลให้วัฒนธรรมองค์การมีคุณภาพและประสิทธิผล ทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่ทำงานที่มีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมองค์การ และระดับประสิทธิผลโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,191 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสถานศึกษาปีการศึกษา 2564 จำนวน 473 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาและตำแหน่งของประชากรเป็นชั้นในการแบ่ง (strata) จากนั้นสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

ในส่วนของแบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร มีค่าตั้งแต่ .400 - .561 และในส่วนของประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .564 - .795 พร้อมทั้งมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับในส่วนของวัฒนธรรมองค์กร เท่ากับ .991 และในส่วนของประสิทธิผลของโรงเรียน เท่ากับ .969

4. การเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

4.1 ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ถึงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยขออนุญาตขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.3 นำส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ แล้วให้สถานศึกษาส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ตามที่ผู้วิจัยได้ติดแสตมป์และจำหน่ายซองไว้เรียบร้อยแล้ว

5. เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับมาแล้ว จึงทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ โดยคัดเลือกเฉพาะฉบับที่มีความสมบูรณ์ และนำมาจัดระเบียบข้อมูลเพื่อลงรหัสในแบบสอบถาม จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยการหาเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติจากนั้นมาแปลผลตามเกณฑ์

5.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ด้านความเชื่อ และด้านค่านิยม และระดับประสิทธิผลของโรงเรียน

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ด้านความพึงพอใจในการทำงาน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางบวก ($r = .362$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วัฒนธรรมองค์การด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านความเชื่อ และด้านที่มีความสัมพันธ์น้อยสุด คือ ด้านค่านิยม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียน ด้านความเชื่อ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ในระดับ ($r = .277$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียน ด้านความเชื่อ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในการทำงาน ($r = .248$) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ($r = .242$) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ($r = .215$) ตามลำดับ

2.2 วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียน ด้านค่านิยม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ในระดับ ($r = .216$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียน ด้านค่านิยม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในการทำงาน ($r = .239$)

2.3 วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียน ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ในระดับ ($r = 0.293$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียน ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในการทำงาน ($r = 0.284$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มากไปหาน้อย คือ ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ด้านความเชื่อ และ ด้านค่านิยม เมื่อวิเคราะห์แล้วแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูให้การยอมรับในความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรและมีการสนับสนุนให้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารและครูยอมรับและเห็นด้วยกับค่านิยมของโรงเรียน จะเห็นได้ว่าเปิดโอกาสให้ความไว้วางใจและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ยอมรับความคิดเห็น ความรู้ความสามารถ การตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมาย

แนวทางการดำเนินงาน เห็นความสำคัญและมอบหมายงานให้ครูและบุคลากรได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อความมุ่งประสงค์ของโรงเรียน ทำให้ครูเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน จึงทำให้การทำงานของครูเป็นไปอย่างเต็มความสามารถและเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนอย่างสูงสุด และผู้บริหารเห็นความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านทักษะและวิธีการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลพร้อมทั้งยังยืดหยุ่นและผสมผสานความแตกต่างในรูปแบบและวิธีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลให้เข้ากับ ความมุ่งประสงค์ของโรงเรียน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของงาน มีการยกย่องชมเชยเมื่อครูเกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน และสนับสนุนในความเจริญก้าวหน้าของครูทุกคน สอดคล้องกับสมาพร ภูวจิตร (2558) รูปแบบวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ประสิทธิภาพของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มากไปหาน้อย คือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ด้านความพึงพอใจในการทำงาน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และจากการวิจัยของ (ฟาริยะ สะอู, 2562) ประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นลักษณะของความสามารถของโรงเรียนในการทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โรงเรียนที่มีความสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาเพื่อให้มีการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม สามารถมองได้สองด้าน คือ พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนกับพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยถือเอาระดับความพึงพอใจของผู้ร่วมงานหรือบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับงาน เป็นเครื่องวัดประสิทธิภาพ

2. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกและเป็นไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ทุกคู่ มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าหากโรงเรียนมีวัฒนธรรมองค์การอยู่ในทิศทางบวกย่อมส่งผลให้มีความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนอยู่ในทิศทางบวกเช่นเดียวกัน ประกอบกับอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษาในมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ คือ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตั้งนั้นโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงมุ่งส่งเสริมพัฒนาวัฒนธรรมองค์การ ให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยบุคลากรในโรงเรียน สร้างความเข้าใจและระเบียบแบบแผนที่ปฏิบัติร่วมกันภายในองค์การ เพื่อให้องค์กรอยู่ในสภาพแวดล้อม ภายนอกได้และให้องค์การอยู่รอดและประสบความสำเร็จสูงสุดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุวะนิต สุระสังข์ (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมโรงเรียนกับประสิทธิผล ของโรงเรียนในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่าความสัมพันธ์ ระหว่างวัฒนธรรมโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมความสัมพันธ์อยู่ในทิศทางบวก ทั้งนี้วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลต่อการประพฤติปฏิบัติของครูและบุคลากรที่อยู่ในองค์การ สะท้อนให้เห็น ขบวนการคิด การตัดสินใจ การวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การ และที่สำคัญวัฒนธรรมองค์การมีผล ต่อการเปลี่ยนแปลงองค์การ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียน ควรมีการพัฒนาด้านค่านิยม เปิดโอกาสผู้ใต้บังคับบัญชา ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กร โดยมีการกำหนดกิจกรรม แผนงาน เพื่อส่งเสริมให้เกิด ค่านิยมองค์กร รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติต่อค่านิยมองค์การ

1.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนควรร่วมมือกันในการ แก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน ด้านการปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียนและด้านการพัฒนา นักเรียนจนประสบความสำเร็จหรือเป็นไปด้วยดี เป็นที่ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ บรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียน ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับใช้ในการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

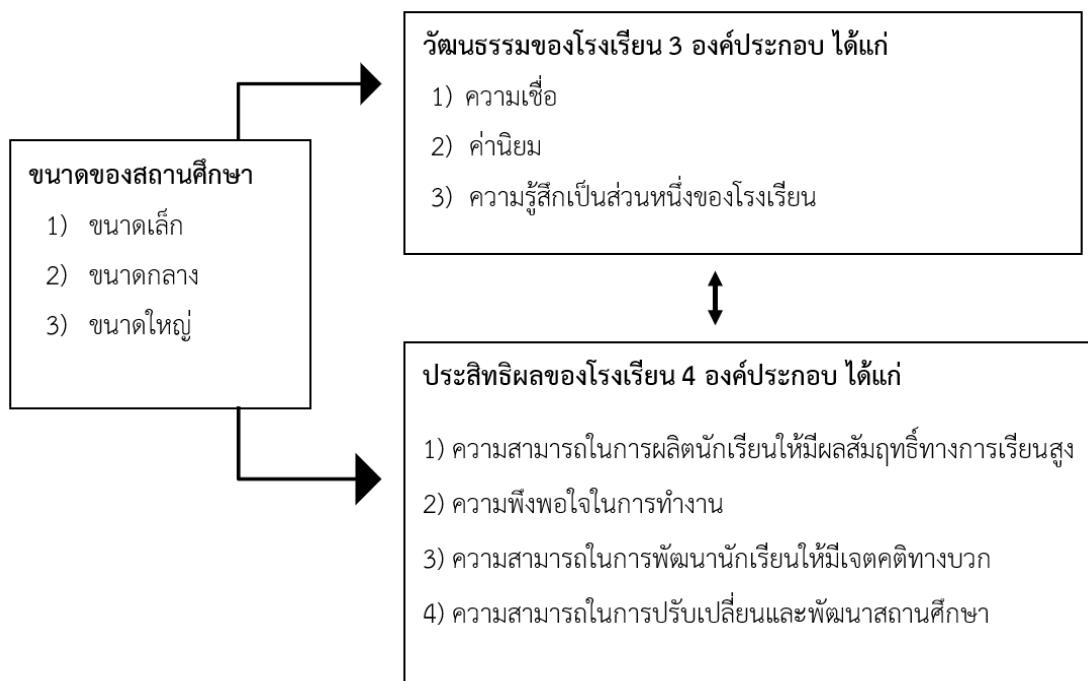
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

องค์ความรู้ใหม่

1. วัฒนธรรมองค์การจะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เป็นกลไกการขับเคลื่อนการทำงานในองค์กร มีองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ด้านความเชื่อ ด้านค่านิยม วัฒนธรรมองค์การมีคุณภาพจะทำให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2. ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและทำการสังเคราะห์องค์ประกอบวัฒนธรรมองค์การและประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นฐานในการพัฒนาการศึกษาตามกรอบ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ องค์ประกอบวัฒนธรรมองค์การและประสิทธิผลของโรงเรียน
เพื่อนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นฐานในการพัฒนาการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- พภััสสรณ์ วรภัทร์ธีระกุล.(2558). ภาวะผู้นำและวัฒนธรรมองค์การที่มีต่อผลสำเร็จในการพัฒนาองค์การสมัยใหม่ กรณีศึกษา สายงานปฏิบัติการนครหลวง บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 2(2), 1-12.
- ฟารียะ สระอุ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. (สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สมาพร ภูวิจิตร. (2558). รูปแบบวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิภาพ. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยสารคาม.
- สุระนิต สุระสังข์. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมโรงเรียนกับประสิทธิผล ของโรงเรียนในจังหวัดชลบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.